

RECENZJA PRACY DOKTORSKIEJ
mgra Marcina Wortmana

Zlecniodawca opinii:

Rada Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina, pismo z dnia 10 lipca 2020.

Przewód doktorski jest prowadzony na podstawie *Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki* (tj. Dz. U. z 2017 roku poz. 1789.), *Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 stycznia 2018 roku* (Dz. U. z 2018 roku poz. 261) w sprawie szczegółowego trybu przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich, postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora oraz art. 179 ust 1 i 3 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. *Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 30 sierpnia 2018 r. poz. 1669).

Podstawowe dane o Doktorancie:

Edukacja muzyczna mgra Marcina Wortmana przedstawia się następująco:

- 1999 – dyplom ukończenia Szkoły Muzycznej II stopnia im. Oskara Kolberga, skrzypce
- 2004 – dyplom ukończenia Wydziału Wokalno-Estradowego Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych im. Fryderyka Chopina, wokalistyka jazzowa w klasie mgr Izy Zając
- 2013 – dyplom ukończenia studiów magisterskich na Wydziale Wokalno-Aktorskim UMFC w klasie prof.zw. dr hab. Włodzimierza Zalewskiego
- obecnie studia doktoranckie UMFC

Był uczestnikiem dwóch Konkursów Wokalnych:

1. III Międzynarodowy Konkurs im. Giulio Perottiego w Ueckermunde
2. II Międzynarodowy Konkurs Wokalny im. Andrzeja Hiolskiego w Kudowie Zdroju

Od 2000 roku związany z Teatrem Muzycznym Roma, współpracuje również z licznymi teatrami muzycznymi w Polsce. Oprócz udziału w musicalach prowadzi działalność koncertową w repertuarze musicalowym w kraju i za granicą.

Od 2006 roku, jako współzałożyciel i pedagog działa w *Warsztatowej Akademii Musicalowej* w Warszawie.

Doktorant jest zatrudniony od roku 2016 w Uniwersytecie Muzycznym Fryderyka Chopina, jako asystent na Wydziale Wokalno-Aktorskim – Specjalność Musical oraz Koordynator do spraw logistycznych i programowych tej specjalności.

Ocena pracy doktorskiej:

Praca doktorska mgra Marcina Wortmana pod tytułem *Rola emisji klasycznej wobec współczesnych technik wokalnych wykorzystywanych w musicalu na przykładzie twórczości Stephena Sondheim* składa się z dzieła artystycznego zapisanego na nośniku CD oraz jego opisu.

Promotor: prof. dr hab. Włodzimierz Zalewski

Dzieło artystyczne stanowi wybór 15 songów z 7 musicali Stephena Sondheim:

1. *Epiphany* z musicalu *Sweeney Todd: The Demon Barber of Fleet Street*
2. *Silly People* z musicalu *A Little Night Music*
3. *Someone Is Waiting* z musicalu *Company*
4. *Johanna* z musicalu *Sweeney Todd: The Demon Barber of Fleet Street*
5. *Is This What You Call Love?* z musicalu *Passion*
6. *Marry Me a Little* z musicalu *Company*
7. *Multitudes of Alys* z musicalu *Company*
8. *Everybody Says Don't* z musicalu *Anyone Can Whistle*
9. *You Must Meet My Wife* z musicalu *A Little Night Music*
10. *In Praise of Women* z musicalu *A Little Night Music*
11. *Finishing the Hat* z musicalu *Sunday In The Park With George*
12. *No One Has Ever Loved Me* z musicalu *Passion* (wersja 1)
13. *No One Has Ever Loved Me* z musicalu *Passion* (wersja 2)
14. *Ariadne* z musicalu *The Frogs*
15. *Being Alive* z musicalu *Company*
16. *The Day Off* z musicalu *Sunday In The Park With George*

Wykonawcami są:

Marcin Wortmann – śpiew,

Agnieszka Przekupień – śpiew,

Karina Komendera – fortepian, czelesta, organy

Orkiestra Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej pod dyr. Piotra Sułkowskiego.

Nagranie zostało zrealizowane 19 stycznia 2018 roku podczas koncertu *Stephen Sondheim – Symfonicznie*.

Ocena dzieła artystycznego:

Dzieło artystyczne w pełni odzwierciedla zainteresowania i pasję Doktoranta. Do jego realizacji doprowadziło wiele czynników, z których naczelnym jest oczywiście doktorat i fascynacja doktoranta twórczością kompozytora. Godna podkreślenia jest również chęć spopularyzowania twórczości Stephena Sondheim, tak znaczącej w historii rozwoju musicalu na świecie.

Wykorzystanie utworów Sondheim, w poszukiwaniu odpowiedzi na tezę postawioną w tytule doktoratu, zdaje się być idealnym obszarem badawczym. Ich muzyczny i artystyczny kształt, tak bliski regułom klasycznym, stał się wyzwaniem do spojrzenia na klasyczną technikę wokalną przez pryzmat współczesnego wykonawstwa musicalu. Dzięki staraniom Doktoranta koncert *Stephen Sondheim – Symfonicznie* został zaprezentowany w oryginalnej wersji brzmieniowej, wykorzystującej pełny skład orkiestry.

Marcina Wortmana poznałem wiele lat temu, jeszcze przed studiami wokalnymi. Moją uwagę zwrócił wtedy swoją nieprzeciętną muzykalnością i ogromnymi możliwościami głosowymi. Decyzja o podjęciu studiów na Wydziale-Wokalno Aktorskim UMFC z pewnością była ważną decyzją w rozwoju talentu Doktoranta.

Słuchając dzieła artystycznego z satysfakcją oceniam jego rozwój. Marcin Wortmann jest dojrzałym artystą, świadomie operującym głosem. Doskonale potrafi wykorzystać wszystkie swoje walory, muzykalność połączoną z wykorzystywaniem różnych środków techniki – klasycznej i współczesnego wykonawstwa musicalowego. Ze swobodą świadomie wykorzystuje różne ich aspekty, budując emocjonalny charakter postaci w wykonywanych songach. Jego wyjątkowa wrażliwość sprawia, że wykonanie jest żywe i spontaniczne. Doskonały wybór utworów, skonsultowany z Maureen Scott, stwarza dzięki swemu zróżnicowaniu możliwości do prezentacji różnych charakterów, nastrojów i stylistyk wykonania. Ciekawym zabiegiem jest dwukrotne zaprezentowanie songu *No One Has Ever Loved Me* z musicalu *Passion*. Jest ono odpowiedzią na niezwykle istotną w wykonawstwie musicalu kwestię – związku techniki ze stylistyką wykonania. Obszerny repertuar jest starannie przygotowany, jest to również zasługa współwykonawców koncertu. Na szczególne podkreślenie zasługuje tworzenie muzycznego klimatu przez orkiestrę pod dyr. Piotra Sułkowskiego.

Dzieło Artystyczne oceniam bardzo wysoko, uważam że zasługuje na szerszą prezentację i popularyzację, na co niestety jak sądzę nie pozwalają obwarowania licencyjne i prawa autorskiego.

Opis dzieła artystycznego składa się ze wstępu, trzech rozdziałów, podsumowania, streszczenia, obszernej bibliografii, netografii i spisu przykładów nutowych.

Rozdział I omawia technikę wokalną, pojęcie i rozwój emisji głosu, doprowadzając do współczesnych technik wokalnych.

Rozdział II przedstawia sylwetkę kompozytora i opisuje dzieło artystyczne.

Rozdział III omawia środki emisji klasycznej, środki współczesnych technik wokalnych na przykładzie *Estill Vocal Technique* oraz szczegółowo analizuje *Epiphany* z musicalu *Sweeney Todd: The Demon Barber of Fleet Street* ilustrując złożoności techniczno-interpretacyjne.

Na podkreślenie zasługuje bogata bibliografia zawierająca 44 pozycje.

Opis dzieła jest przemyślany a jego struktura konsekwentnie przeprowadza czytającego przez kolejne etapy rozważań Doktoranta. Poruszone są wszystkie istotne aspekty niezbędne do stworzenia wniosków końcowych, będących odpowiedzią na tezę zawartą w temacie doktoratu.. Doktorant omawia środki emisji klasycznej i współczesnej techniki definiowanej w *Estill Vocal Technique*, które wykorzystuje w dziele artystycznym. Ich prezentację łączy z przykładami nutowymi i odniesieniem do załączonego nagrania. Uważam że w trosce o poziom opisu należało wyizolować z całości nagrania wybrane krótkie przykłady i załączyć w osobnym pliku. Dodatkowym utrudnieniem jest również brak tytułów poszczególnych utworów na nośniku CD, informacja o numerze wyświetlanej ścieżki nie jest dla recenzującego wystarczająca.

Swoistym podsumowaniem jest wielopłaszczyznowa analiza songu *Epiphany* z musicalu *Sweeney Todd: The Demon Barber of Fleet Street*, scalająca poszczególne elementy analizy i pozwalająca wyciągnąć wnioski końcowe.

Przedstawiona praca doktorska jest bogatym źródłem informacji na temat relacji pomiędzy techniką klasyczną i współczesnymi technikami wykonawstwa musicalowego. Na podkreślenie zasługuje bardzo osobisty język wypowiedzi, prezentujący dojrzałość artystyczną Doktoranta i umiejętność analitycznego myślenia.

Konkluzja:

Praca doktorska mgra Marcina Wortmana stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego. Doktorant wykazał się wiedzą teoretyczną oraz umiejętnością samodzielnego prowadzenia pracy naukowej. Przedstawione dzieło artystyczne oraz jego opis zasługuje na wysoką ocenę. Doktorant rozwiązał założone zagadnienie artystyczne i spełnił wymagania Ustawy.

Stawiam wniosek o jej przyjęcie.

Prof. dr Andrzej Nanowski

